

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

tlx 81 53 31, fax 43 74 08

czerwiec 1993

"INFORMACJA W TELEWIZJI - ŁATWA CZY TRUDNA"

W maju 1993 r. Ośrodek Badania Opinii Publicznej przeprowadził sondaż pt. "Informacja w telewizji - łatwa czy trudna". Badanie zostało zrealizowane na dwóch ogólnopolskich, losowych, reprezentatywnych próbach dorosłych mieszkańców Polski (powyżej 16-go roku życia)*.

Pierwsze badanie przeprowadzono w dn. 10.11 maja br., drugie w dn. 17,18 maja br.

Kwestionariusze ankiety w obu badaniach różniły się tylko jednym blokiem pytań dotyczącym rozumienia słów. Uzyskane wyniki z części wspólnej obu badań nie wykazują znaczących statystycznie różnic. Świadczy to o rzetelności zebranego materiału.

Badanie dotyczyło następujących problemów:

- korzystanie ze źródeł informacji takich jak: gazety, tygodniki, programy informacyjne radia i telewizji, programy publicystyczne
- ocena wybranych programów informacyjnych i publicystycznych nadawanych w TVP ze względu na to, czy są one przystępne i zrozumiałe
- rozumienie wybranych słów i zwrotów często używanych przez dziennikarzy w prasie, radiu i telewizji
- znajomość wybranych problemów ekonomiczno-politycznych (m.in. orientacja w bieżącej sytuacji ekonomicznej, znajomość procedur obsadzania stanowisk, identyfikacja ludzi polityki).

Korzystanie z różnych źródeł informacji

1. Jak często czyta Pan(i) gazety, dzienniki?

- czytam codziennie	22%
- czytam kilka razy w tygodniu	28%
- czytam raz w tygodniu lub rzadziej	35%
- wcale nie czytam gazet	15%

* Prezentujemy połączone wyniki obu badań. Zrealizowano 2445 wywiadów. Błąd statystyczny wynosi $\pm 2\%$.

2. Czy czyta Pan(i) tygodniki?

- tak 58%
- nie 42%

3. Respondentów, którzy czytają tygodniki zapytano: ile tygodników czyta Pan(i) systematycznie?

Otrzymano następujące rozkłady odpowiedzi.

Czyta systematycznie:

- jeden tygodnik 41%
- dwa-trzy tygodniki 35%
- cztery lub więcej tygodników 4%
- nie czyta systematycznie żadnego tygodnika 20%

4. Jakich programów i stacji radiowych słucha Pan(i) choćby czasami?

(Respondenci mogli podać więcej niż jedną odpowiedź, dlatego wyniki nie sumują się do 100 %)

- program I Polskiego Radia 54%
- program II Polskiego Radia 13%
- program III Polskiego Radia 25%
- program IV Polskiego Radia 10%
- program lokalny Polskiego Radia 32%
- inne stacje radiowe 20%
- nie wiem jakich stacji (programów) słucham 3%
- nie słucham radia w ogóle 11%

5. Respondentów, którzy słuchają radia zapytano:

"Czy słucha Pan(i) wiadomości i dzienników radiowych?"

- tak, kilka razy dziennie 38%
- tak, raz dziennie 25%
- kilka razy w tygodniu 17%
- raz w tygodniu lub rzadziej 9%
- w ogóle nie słucham 11%

6. Respondentom, którzy słuchają wiadomości i dzienników radiowych zadano pytanie: w jakiej porze dnia słucha Pan(i) na ogół wiadomości i dzienników radiowych?

(Badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź, dlatego wyniki nie sumują się do 100%)

- rano 60%
- wieczorem 22%
- w południe 17%
- po południu 26%
- w nocy 3%
- słucham w różnych dniach o różnych porach 20%

7. Czy ogląda Pan(i) Wiadomości o 19.30?

- codziennie 42%
- kilka razy w tygodniu 43%
- raz w tygodniu lub rzadziej 11%
- wcale nie oglądam 4%

8. Czy ogląda Pan(i) Panoramę o 21.00?

- codziennie 33%
- kilka razy w tygodniu 46%
- raz w tygodniu lub rzadziej 12%
- wcale nie oglądam 9%

9. Czy ogląda Pan(i) Teleexpress?

- codziennie 26%
- kilka razy w tygodniu 42%
- raz w tygodniu lub rzadziej 21%
- wcale nie oglądam 11%

10. Czy informacje w Wiadomościach, Panoramie i Teleexpresie podawane są Pana(i) zdaniem w sposób przystępny i zrozumiały?

Wiadomości (19.30) - zdecydowanie tak	34%	90%
- raczej tak	56%	
- raczej nie	5%	5%
- zdecydowanie nie	0%	
- brak zdania	5%	

Panorama (21.00) - zdecydowanie tak	42%	89%
- raczej tak	47%	
- raczej nie	2%	2%
- zdecydowanie nie	0%	
- brak zdania	9%	

Teleexpress (17.00) - zdecydowanie tak	36%	84%
- raczej tak	48%	
- raczej nie	4%	4%
- zdecydowanie nie	0%	
- brak zdania	12%	

11. Czy ogląda Pan(i) w telewizji następujące programy?
(Programy zostały uszeregowane według częstotliwości oglądania).

dane w %

	oglądam często	oglądam rzadko	wcale nie oglądam
- Express Reporterów	35	45	20
- Sprawa dla reportera	29	45	26
- 7 dni świat	24	43	33
- 100 pytań do...	22	42	36
- Listy o gospodarce	21	47	32
- Bez znieczulenia	19	37	44
- Notowania	17	30	53
- Zawsze po 21-ej	14	41	45
- Tydzień	12	33	55
- Tylko w jedyńce	11	37	52
- Magazyn Katolicki	10	33	57
- Rewizja nadzwyczajna	9	30	61
- Z życia wzięte	5	27	68
- Telekonferencja dwójki	4	25	71

12. Następnie respondentów poproszono, aby każdy z wymienionych programów ocenili czy jest prowadzony w sposób przystępny, zrozumiały czy w sposób niezrozumiały, nieprzystępny.

(Programy zostały uszeregowane zgodnie z malejącym odsetkiem zrozumiałości, przystępności dla widzów).

	Program jest:		Nie ogląda tego programu
	przystępny, zrozumiały	nieprzystępny, niezrozumiały	
- Express Reporterów	77	3	20
- Sprawa dla reportera	71	3	26
- Listy o gospodarce	63	5	32
- 7 dni świat	63	4	33
- 100 pytań do...	58	5	37
- Bez znieczulenia	51	5	44
- Zawsze po 21-ej	51	4	45
- Tylko w jedyńce	44	4	52
- Notowania	44	3	53
- Tydzień	42	3	55
- Magazyn Katolicki	41	2	57
- Rewizja nadzwyczajna	35	4	61
- Z życia wzięte	30	2	68
- Telekonferencja dwójki	26	4	70

Omawiany poniżej blok pytań dotyczył rozumienia wybranych słów i zwrotów używanych ostatnio w programach TVP.

W pierwszym badaniu respondentom przedstawiono 17 wybranych słów. Obok każdego z nich podano trzy wyjaśnienia, z których tylko jedno było właściwe. Następnie poproszono badanych o wskazanie tego właściwego wyjaśnienia.

W drugim badaniu te same słowa zostały przedstawione respondentom w zdaniach. Obok podano trzy wyjaśnienia każdego ze słów. W każdym przypadku tylko jedno wyjaśnienie było właściwe. Poproszono respondentów o wskazanie tego właściwego wyjaśnienia.

Poniżej prezentujemy uzyskane rozkłady odpowiedzi.

Uzyskane wyniki zostały uszeregowane według malejącego odsetka prawidłowych odpowiedzi.

dane w %

Badanie pierwsze:

<u>Słowa bez kontekstu</u>	Odpowiedź prawidłowa	Odpowiedzi nieprawidłowe	nie wiem
- inflacja	84	9	7
- negocjacje	80	9	11
- neutralność	79	11	10
- aborcja	71	22	7
- recesja	70	11	19
- popiwek	68	15	17
- promocja	65	12	23
- autonomia	64	14	22
- dystrybucja	63	13	24
- federacja	62	18	20
- prywatyzacja	62	27	11
- priorytet	57	17	26
- koniunktura	51	14	35
- mediacja	51	14	35
- nacjonalizować	51	27	22
- komercjalizacja	38	26	36
- integracja	38	39	23

dane w %

Badanie drugie:

<u>Słowa przedstawiane w zdaniach</u>	<u>odpowieź prawidłowa</u>	<u>odpowiezi nieprawidłowe</u>	<u>nie wiem</u>
- inflacja	84	9	7
- negocjacje	79	8	13
- aborcja	78	17	5
- popiwek	76	8	16
- neutralne	72	18	10
- promocja	71	8	21
- prywatyzacja	71	17	12
- federacja	68	16	16
- autonomia	67	12	21
- dystrybucja	65	12	23
- nacjonalizacja	54	26	20
- mediacja	53	18	29
- priorytet	53	20	27
- integracja	53	26	21
- koniunktura	47	19	34
- recesja	45	35	20
- komercjalizacja	43	24	33

Znajomość wybranych problemów ekonomiczno-politycznych

1. Czy interesują Pana(ia):

- sprawy polityki międzynarodowej	tak	20%	53%
	raczej tak	33%	
	raczej nie	23%	46%
	nie	23%	
	brak zdania	1%	
- sprawy polityki krajowej	tak	34%	74%
	raczej tak	40%	
	raczej nie	13%	25%
	nie	12%	
	brak zdania	1%	
- problemy gospodarcze Polski	tak	41%	81%
	raczej tak	40%	
	raczej nie	10%	18%
	nie	8%	
	brak zdania	1%	

- problemy gospodarcze świata	tak	15%	52%
	raczej tak	37%	
	raczej nie	28%	46%
	nie	18%	
	brak zdania	2%	
- problemy społeczne w Polsce	tak	42%	82%
	raczej tak	40%	
	raczej nie	9%	17%
	nie	8%	
	brak zdania	1%	

2. Respondentów poproszono o napisanie cyframi: jeden milion, jeden bilion, jeden miliard.

Otrzymano następujące wyniki.

	prawidłowy zapis cyframi	nieprawidłowy zapis cyframi	nie wiem
jeden milion	93%	4%	3%
jeden miliard	65%	22%	13%
jeden bilion	57%	28%	15%

3. Jakie jest obecnie zadłużenie Polski (ile miliardów dolarów)?

- 40-50 mld dolarów	41%
- mniej niż 40 mld dolarów	10%
- więcej niż 50 mld dolarów	15%
- nie wiem	34%

4. Ile bln zł. wyniósł deficyt budżetowy w 1992 roku

- odpowiedź prawidłowa	7%
- odpowiedź nieprawidłowa	35%
- nie wiem	58%

5. Ile wart jest dzisiaj 1 dolar w złotychkach?

- odpowiedź prawidłowa	67%
- odpowiedź zbliżona do prawidłowej	14%
- odpowiedź nieprawidłowa	7%
- nie wiem	12%

6. Ilu było bezrobotnych w Polsce w końcu 1992 roku?

- odpowiedź prawidłowa	39%
- odpowiedź zbliżona do prawidłowej	4%
- odpowiedź nieprawidłowa	8%
- nie wiem	49%

7. Czy wie Pan(i) co to jest podatek od dochodów osobistych ludności?

tak - 81%

nie - 19%

8. Respondentom przedstawiono listę różnych narodów i poproszono o wybranie tych narodów, które uczestniczą w wojnie jugosłowiańskiej.

(Badani mogli podać więcej niż jedną odpowiedź, dlatego wyniki nie sumują się do 100%).

Narody zostały uszeregowane według malejącego odsetka wskazań.

- Serbowie	92%
- Chorwaci	87%
- Muzułmanie (bośniaccy)	81%
- Ormianie	16%
- Macedończycy	14%
- Albańczycy	10%
- Azerowie	6%
- Czeczeńcy	4%
- Osetyńcy	4%
- brak zdania	8%

9. Respondentom przedstawiono skróty nazw różnych instytucji i organizacji i poproszono o ich rozszyfrowanie.

(Skróty nazw instytucji i organizacji zostały uszeregowane ze względu na malejący odsetek prawidłowych odpowiedzi).

	prawidłowa odpowiedź	nieprawidłowa odpowiedź	nie wiem
- PCK	89%	4%	7%
- ONZ	80%	4%	16%
- NIK	67%	8%	25%
- EWG	57%	8%	35%
- PKO	37%	58%	5%
- WNP	25%	3%	72%
- MFW	21%	3%	76%
- CUP	21%	5%	74%
- OWP	20%	5%	75%
- KBWE	11%	14%	75%

W przypadku skrótu PKO 54% badanych rozszyfrowało nieprawidłowo część nazwy podając, że PKO to Polska lub Państwowa Kasa Oszczędności.

10. W jakich krajach działają niżej wymienieni politycy?

(Nazwiska polityków zostały uszeregowane ze względu na malejący odsetek prawidłowych odpowiedzi)

	prawidłowa odpowiedź	nieprawidłowa odpowiedź	nie wiem
- Helmut Kohl	91%	2%	7%
- Bill Clinton	90%	1%	9%
- François Mitterand	84%	1%	15%
- Vaclav Havel	76%	13%	11%
- Fidel Castro	68%	4%	28%
- Saddam Husajn	62%	11%	27%
- John Major	48%	6%	46%
- Leonid Krawczuk	40%	23%	37%
- Algirdas Brazauskas	33%	7%	60%
- Kim Ir Sen	25%	11%	64%
- Muamar Kaddafi	24%	14%	62%
- Vladimir Mecziar	17%	22%	61%
- Vaclaw Klaus	15%	29%	56%
- Stanisław Szuszkiewicz	12%	18%	70%

11. Respondentom przedstawiono listę dziewięciu partii politycznych i poproszono o odpowiedź, do której partii należą następujące osoby.

(Badani mogli wskazać także odpowiedź "nie należy do żadnej partii")

Nazwiska polityków zostały uszeregowane ze względu na malejący odsetek prawidłowych identyfikacji z partią do której należą.

	dane w %		
	prawidłowa odpowiedź	nieprawidłowa odpowiedź	nie wiem
- Leszek Moczulski	59	7	34
- Waldemar Pawlak	56	5	39
- Jarosław Kaczyński	51	11	38
- Jacek Kuroń	49	15	36
- Lech Wałęsa	49	9	42
- Stefan Niesiołowski	44	5	51
- Hanna Suchocka	41	12	47
- Włodzimierz Cimoszewicz	42	13	45
- Jan Krzysztof Bielecki	33	25	42
- Henryk Goryszewski	26	8	66
- Ryszard Bugaj	23	10	67
- Janusz Zaorski	12	6	82

12. Respondentom zadano pytanie: w jaki sposób obsadzane są w Polsce niektóre stanowiska.

Badani mieli podać czy obsadzanie danego stanowiska odbywa się przez mianowanie czy przez wybór oraz powiedzieć kto mianuje lub wybiera na to stanowisko.

Otrzymano następujące rozkłady odpowiedzi.

(Stanowiska zostały uszeregowane ze względu na malejący odsetek prawidłowych odpowiedzi)

Stanowisko:	dane w %		
	prawidłowy sposób obsadzania stanowiska	nieprawidłowy sposób obsadzania stanowiska	brak zda- nia
- Sołtys	72	14	14
- Proboszcz Kościoła Katolickiego	70	14	16
- Marszałek Sejmu	50	29	21
- Biskup Kościoła Katolickiego	49	30	21
- Generał Wojska Polskiego	39	34	27
- Wójt	33	42	25
- Rzecznik Praw Obywatelskich	29	31	40
- Wojewoda	28	45	27
- Burmistrz	27	43	30
- Prezes Najwyższej Izby Kontroli	26	40	34
- Profesor Wyższej Uczelni	19	42	39
- Sędzia Sądów Powszechnych	10	40	50